

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Nuorisolaki ja toisen asteen koulutuksen järjestäjät

26.4.2016
Georg Henrik Wrede

Johtaja, nuorisotyön ja -politiikanvastuualue
02953 30345 georghenrik.wrede@minedu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Nuorisotyön ja -politiikan vastuualue

26.4.2016

Kaksi muutosta nuorisolaissa 2010

1. Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö: velvoittava
2. Etsivä nuorisotyö ja siihen liittyvä tietojen luovuttaminen: tarvittaessa

Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö (7a §)

- kunnissa on nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jossa mukana
 - opetustoimi
 - sosiaali- ja terveystoimi
 - nuorisotoimi
 - työhallinto
 - poliisihallinto
- myös muita viranomaistahoja voi olla mukana, esim. puolustushallinto, pelastustoimi, seurakunta
- kunnat voivat perustaa verkoston yhdessä
- verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa

Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävät: - koskevat kaikkia alueen nuoria

1. Koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida tilannetta paikallisen päätöksenteon tueksi
2. Edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensopivuutta ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus
3. Tehostaa nuorten palveluihin ohjautumista ja palvelusta toiseen siirtymistä
4. Edistää nuorten palvelujen järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken
 - **El käsittele yksittäisen nuoren asioita**
 - **Tavoitteena esim. tietotekniikan hyödyntäminen**

Etsivä nuorisotyö nuoren palveluihin tukemisessa (7b §)

- Etsivän nuorisotyön tehtävistä säädetään laissa
- Tarkoituksena tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuun ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille
- Työ tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta
- Kunta nimeää toiminnasta vastaavan henkilön
 - etsivän nuorisotyön palveluja mahdollista hankkia nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, kun varmistutaan palvelun tasosta
- Kelpoisuusvaatimukset

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten (7c §)

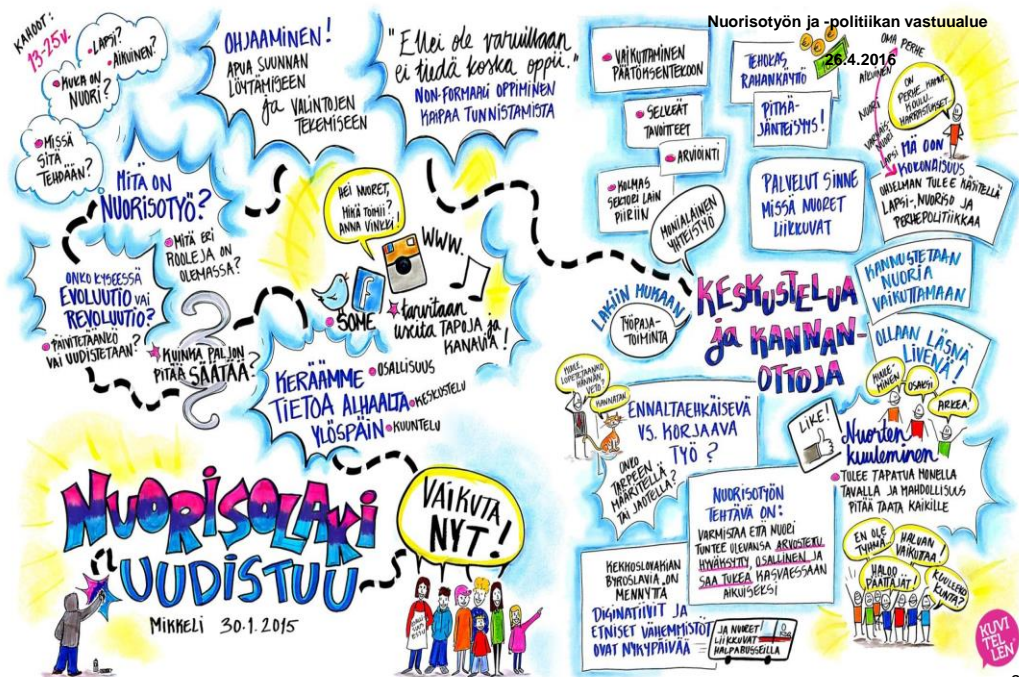
- Tietojen luovuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti nuoren nimenomaista suostumusta
- Salassapitosäännösten estämättä nuoren yhteys- ja yksilöintitiedot **tulee** kuitenkin **luovuttaa nuoren kotikunnalle** seuraavissa tapauksissa:
 1. opetuksen järjestäjän on luovutettava tiedot perusopetuksen päättäneestä nuoresta, joka ei ole sijoittunut perusopetuksen jälkeisiin opintoihin;
 2. koulutuksen järjestäjän on luovutettava tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa;
 3. puolustusvoimien ja siilipalveluskeskuksen on luovutettava tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen
- Kyseiset tiedot ovat jo nyt olemassa, ei edellytä uusien tietojen keräämistä
- Tieto **voidaan jättää antamatta**, jos käytettävissä olevien tietojen pohjalta ja nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna arvioidaan, ettei tiedon luovuttaminen nuoren auttamiseksi ole tarpeen
- Myös muilla viranomaisilla **on oikeus** ilmoittaa nuoren tiedot etsivälle nuorisotyölle, jos nuori arvioidaan **viranomaisena saatujen tietojen** perusteella olevan viipymättä tuen tarpeessa
- Tietojen luovuttamismahdollisuudesta ilmoitetaan **sopivin tavoin** etukäteen nuorelle ja kun kyseessä on alaikäinen, myös huoltajalle
- Jos tehdään lastensuojeluilmoitus, ei tehdä ilmoitusta etsivää nuorisotyötä varten

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten

- Opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 5 §, jossa säädetään rekisteristä luovutettavista tiedoista
- Saatuaan nuoren yhteystiedot etsivä nuorisotyö ottaa yhteyttä nuoreen ja selvittää, onko nuori tuen tarpeessa (nuoren elämänsä tukeminen)
 - **opinto-ohjaaja, koulukuraattori, koulupsykologi, työpaja, työ- ja elinkeinotoimisto, terveyskeskus, mielenterveystoimisto ym..**
- Etsivä nuorisotyö auttaa nuorta hänelle sopivien palvelujen löytämisessä ja niihin kiinnittämisessä

Nuoresta luovutettujen tietojen käsittely (7d §)

- Nuoresta siirretään etsivälle nuorisotyölle yksilöinti- ja yhteystiedot
- Tiedot voidaan luovuttaa sähköisesti
- Etsivässä nuorisotyössä voidaan yhdistää eri tahoilta saadut yksittäistä nuorta koskevat tiedot
- Tietojen kirjaamisvelvoite: ilmoittaja, jatkotoimenpiteet, mitä tietoja ja kenelle nuoresta on annettu
- Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole enää välttämättömiä tehtävän hoitamiseksi
- Etsivä nuorisotyö voi luovuttaa tietoja eteenpäin vain nuoren ja alaikäisen nuoren huoltajan suostumuksella
- Erityinen salassapitosäännös nuorisolaissa

1. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

2 § Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on:

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

- 1) yhteisvastuu, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys;
- 2) terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen; sekä
- 3) monialainen yhteistyö.

2. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

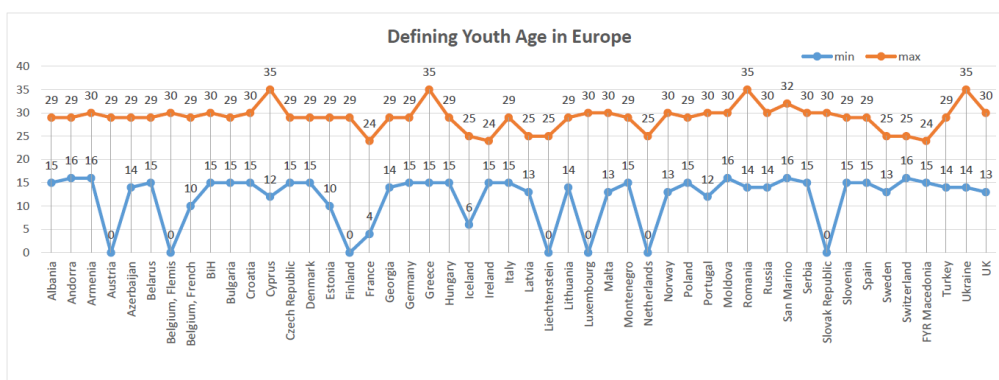
3 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *nuorilla 7-29 -vuotiaita*;
- 2) *nuorisotyöllä* nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa;
- 3) *nuorisopolitiikalla* nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantamista;
- 4) *nuorisotoiminnalla* nuorten omaehtoista toimintaa;
- 5) *nuorisovalan järjestöllä* nuorisotyötä tekevää, nuorisotoimintaa tai nuorisotyön palveluja järjestävää rekisteröityä yhdistystä tai säätiötä.

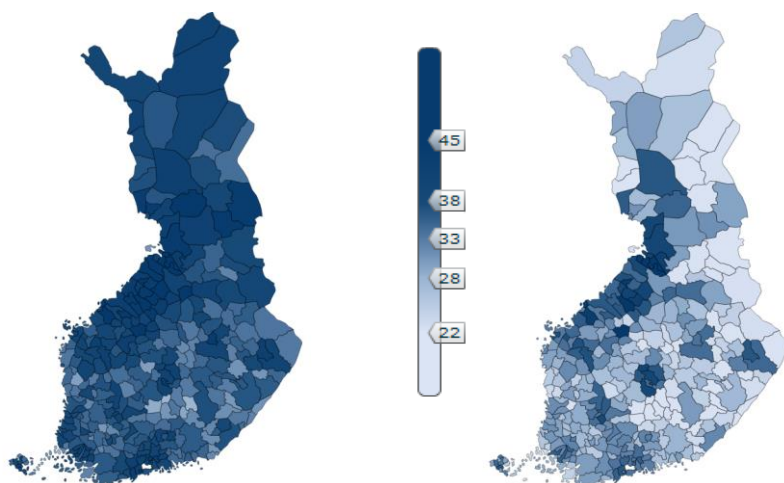
11

Nuorten määritelmä Euroopassa

12

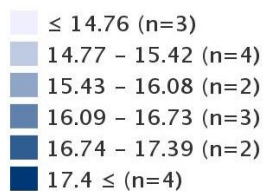
Nuorten (0 – 28 v.) osuus kunnan väestöstä mediaani 1994 v. ja 2024 v. (ennuste)

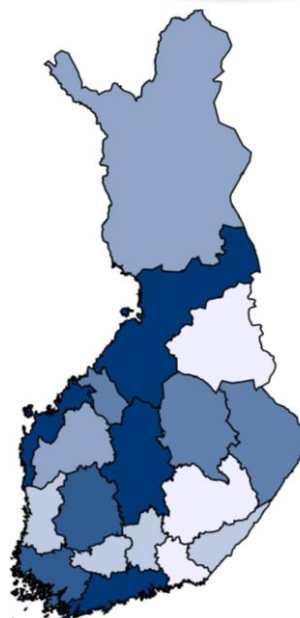
13

www.nuorisotilastot.fi

Prosenttia (%)

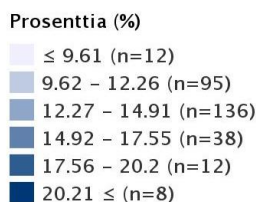

15 – 28 v määrä prosenttina
koko väestöstä (tasavälinen
luokittelu) 2014.

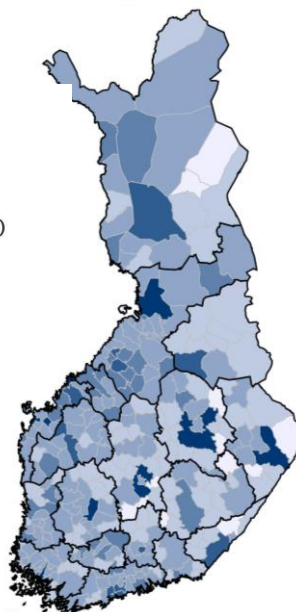

14

www.nuorisotilastot.fi

15 – 28 v määrä prosenttina
koko väestöstä (tasavälinen
luokittelu) v 2014

15

3. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

22 § *Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen*

Nuorten mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa nuorisovaltuustossa tai vastaavassa nuorten vaikuttajaryhmässä säädetään kuntalain (410/2015) 26 §:ssä.

Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, **nuorille ja lapsille** tulee tarjota mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja – politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa, jollei se ole asian laatu ja laajuus huomioon ottaen ilmeisen tarpeetonta.

16

4.TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

19 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi nuorten työpajatoimintaan.

Valtionapukelpoiseksi voidaan hyväksyä sellainen nuorten työpajatoiminta, joka toteuttaa tämän lain 2 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja lähtökohtia ja jonka tarkoituksena on valmennuksen avulla parantaa nuoren taitoja itsenäiseen elämään ja valmiuksia koulutukseen tai työhön.

Nuorten työpajan ylläpitäjänä voi olla kunta tai kuntayhtymä taikka yhdistys, säätiö tai muu yksityinen yhteisö.

Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon nuorten työpajatoiminnan laatu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Tarkempia säännöksiä nuorten työpajoista ja niiden toiminnasta sekä valtionapukelpoisuuden hyväksymisen ja valtionavustuksen saamisen edellytyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

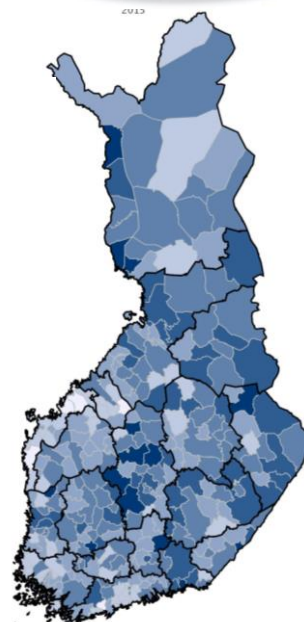
17

www.nuorisotilastot.fi

Prosenttia (%)

≤ 3.49 (n=7)
3.5 – 5.45 (n=52)
5.46 – 7.41 (n=90)
7.42 – 9.37 (n=92)
9.38 – 11.33 (n=45)
11.34 ≤ (n=15)

Ulkopuolisten määrä (min)
15 – 28 v määrästä
prosentina (tasavälinen
luokittelu) 2015

18

4. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

27 § *Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa*

Nuorten työpajatoiminnan ylläpitäjä voi velvoittaa nuoren esittämään huumausainetestä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että nuori on huumausaineiden vaikutuksen alaisena työpajalla valmennuksessa tai että nuorella on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä nuoren toimintakyvyn selvittämiseksi ja että nuori toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa nuoren itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta; tai
- 3) merkittävästi lisää huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

19

5. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSIA

5 § *Valtion nuorisopolitiikan ohjelma*

Valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi valtion nuorisopolitiikan ohjelman.

Ohjelma sisältää tarkemmat tavoitteet valtakunnalliselle nuorisopolitiikalle. Ohjelman toteutumista seurataan ja ohjelma tarkistetaan tarvittaessa.

Ohjelman valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä asianomaisten muiden ministeriöiden kanssa. Valmistelussa tulee kuulla nuoria ja nuorisotyön ja -politiikan keskeisiä tahoja.

Tarkempia säännöksiä ohjelman sisällöstä ja valmistelusta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

20

Miten Euroopassa

Maa	Perustus- laki	Nuorisolaki	Muu laki	Kansallinen strategia	Nuorisotyö laki / strategia	Muu dokumentti
Belgia			X			
Bulgaria		X		X		
Tanska						X
Viro					X	
Islanti		X				
Alankomaat		X				
Norja			X			X
Romania	X	X	X			
Ruotsi						X
Itävalta	X	X				
UK			X		X	